

COURTMANS, Jan B. (Berlare 11 april 1811 – Lier 2 juni 1856). Echtgenoot van Johanna Berchmans. Was de zoon van een kleermaker. Courtmans gaf van 1833 af les in het stedelijk onderwijs te Gent. Courtmans huwde op 20 januari 1836 Berchmans bij wie hij liefde voor het Nederlands ontwikkelde. In 1836 werd hij secretaris van de in dat jaar te Gent opgerichte Maetschappij van Vlaemsche Letteroefening met als kenspreuk: *De Tael is gan(t)sch het Volk*. In 1843 werd hij leraar in de Nederlandse taal-

en letterkunde aan de Rijksnormaalschool van Lier. Courtmans stelde voor de jeugd een aantal leer- en leesboeken samen. Zijn voornaamste betekenis voor de V.B. ligt in het feit dat hij sterk heeft geijverd voor beter onderwijs van de Nederlandse taal en voor de verbreiding van de Nederlandse taalkennis.

WERKEN: *Kleine Diergaerde voor kinderen*, 1837; – *Vlaemsche Encyclopedie of kunstschat*, 1841; – *Nederduitsche Spraekkunst naar C.J. Beyer en N. Anslyn, ingerigt ten gebruike der Vlaemsche scholen, met de toegepaste oefeningen*, 1842; – *Praktische spraakkunst, ten gebruike der onderwyzers en leerlingen*, 1847.

LITERATUUR: J.F. Frederiks en F.J. van den Branden, 'Courtmans Jan Baptist', in *Biographisch Woordenboek der Noord- en Zuidnederlandsche Letterkunde*, z.j.; – F. Snellaert, 'Courtmans, Jean Baptiste', in *Biographie Nationale*, IV, 1873; – G. Degroote, 'Vrouwe Courtmans, brieven aan haar zoon Emile', in *Handelingen van de KZMTLG* (1964), p. 125-126.

GILBERT DEGROOTE*